

*Consellería de Educación e Ordenación
Universitaria
CEIP Plurilingüe de Outes
Praza de Galicia s/n. 15230 – Serra de Outes
Tfno: 881866840
ceip.outes@edu.xunta.es*

Plan de Atención a Alumnado Procedente do Estranxeiro

	Páxina
Introdución.....	3
1.Obxectivos xerais	3
2. Acollida	4
2.1. Acollida da familia no centro e adscrición provisional.....	4
2.2. Acollida en clase.....	5
3. Avaliación inicial e adopción de medidas curriculares.....	6
4. Medidas de tipo organizativo e tratamento curricular.....	7
4.1. Introdución	7
4.2. Aprendizaxe da lingua vehicular.....	7
4.2.1. Obxectivos xerais.....	7
4.2.2. Obxectivos específicos.....	8
4.2.3. Contidos.....	10
4.2.4. Avaliación.....	18
4.2.5. Organización da ensinanza	19
4.2.6. Materiais.....	20
4.3. Matemáticas, Ciencias da natureza e Ciencias sociais	22
4.4. Avaliación.....	22
4.5. Anexos	23

Introdución

Co obxecto de responder da forma máis axeitada ás necesidades que poida xerar a escolarización de alumnado procedente do estranxeiro, é fundamental organizar a intervención establecendo obxectivos e incidindo a través de medidas organizativas e de tratamento de contidos que faciliten tanto o seu desenvolvemento psicosocial como as aprendizaxes escolares deste alumnado.

Algunhas das medidas, as de carácter curricular ordinario e titorial, van dirixidas a todos os escolares procedentes do estranxeiro. Outras, as que implican as medidas específicas recollidas na Orde de 20 de febreiro de 2004 pola que se restablecen medidas de atención específica ao alumnado procedente do estranxeiro (DOG 26/02/2004), van dirixidas a aqueles escolares que presenten algunha das seguintes características:

- Descoñecemento das dúas linguas oficiais da nosa Comunidade Autónoma (galega e castelá).
- Desfase curricular de 2 cursos ou máis respecto ao que lle corresponde pola súa idade.
- Graves dificultades de adaptación ao medio escolar, debido a razóns sociais e culturais.
- Alumnado con integración tardía no sistema educativo español.

1. Obxectivos xerais

Con carácter xeral, no que atinxe á interculturalidade e ás necesidades que se poidan xerar ao respecto, propoñémonos:

- Favorecer a adquisición de habilidades relacionais e o desenvolvemento persoal.
- Fomentar a análise e valoración das diferentes realidades socioculturais do alumnado que asiste ao centro.
- Ofrecer un modelo cultural diverso, non discriminatorio no relativo ás actitudes e á linguaxe respecto das diferenzas individuais.
- Fomentar a flexibilización organizativa para responder ás necesidades.

- Promover a igualdade de oportunidades académicas.

2. Acollida

Podemos definir a Acollida como un conxunto de actuacións sistematizadas que o centro pon en marcha para facilitar a adaptación do alumnado que se incorpora novo. Estas actuacións sistematizadas quedan recollidas neste punto, así como tamén no Plan de Acción Titorial.

É un labor a realizar, por un lado, co alumnado, a través da titoría e de todas as áreas do currículo, mediante actividades que favorezan habilidades e competencias sociais, así como a resolución de conflitos; por outro lado, é un labor a realizar coas familias, cando menos, mediante orientacións concretas.

2.1. Acollida da familia no centro e adscrición provisional: Recibimento e primeira toma de contacto por parte do equipo directivo:

a) Convén proporcionar información sobre:

- Proxecto do centro e normas do mesmo.
- Procedemento para a adscrición de aula e curso.
- Calendario escolar.
- Horario xeral do centro e do período de adaptación, se fose o caso.
- Xustificación de faltas de asistencia.
- Lugares de entrada e saída do alumnado.
- Instalacións: aulas, ximnasio, recreo, biblioteca.
- Material escolar necesario.
- Servizo e funcionamento do comedor.
- Actividades complementarias e extraescolares: tipos xerais e autorización familiar, no seu caso.
- Información sobre axudas: libros, comedor, etc.
- Función e actividades xerais da ANPA.

b) Ao tempo, recadar información sobre:

- Certificación de empadramento.
- Fotocopia do libro de familia ou outro documento acreditativo.
- Fotocopia da tarxeta da seguridade social.

- Fotocopia da cartilla de vacinacións ou certificación equivalente.
  - Foto tamaño carné.
  - Expediente académico ou dirección, se é posible, do último centro en que estivo escolarizado/a.
  - Datos persoais e historial escolar.
- c) A Dirección do centro informará aos docentes a que clase se adscribirá provisionalmente, atendendo aos seguintes criterios:
- Idade.
  - Ratio das aulas.
  - Grao de coñecemento de galego e/ou castelán.
  - Impresión inicial do seu nivel de competencia curricular.
  - Presenza de alumnado con NEE.
  - En ningún caso se escolarizará nun nivel máis de 2 cursos inferior ao que lle corresponde por idade cronolóxica, segundo establece a Orde de 20 de febreiro de 2004.
  - Adscribírase sempre dentro da etapa, agás nos casos de alumnado con NEE permanentes.

2.2. Acollida en clase

No ámbito da titoría pódense levar a cabo actividades do tipo de:

- Proporcionar información previa ao resto da clase da procedencia, lingua, cultura, etc. do alumnado que se incorpora novo. Tamén cabe adicar algunha sesión a este fin co alumnado xa incorporado.
- Ofrecemento de recomendacións acerca da comunicación, no seu caso.
- Coñecemento mutuo como: cartel en cada mesa co nome, actividades de presentación, actividades de interrelación, actividades de coñecemento persoal.
- Información sobre o funcionamento do centro, profesorado, espazo físico, etc.
- Avaliación inicial.

- Cooperación (compañeiro/a, titor/a, por exemplo).
- Seguemento á familia.

3. Avaliación inicial e adopción de medidas curriculares (reforzo, ACS, flexibilización da idade)

A avaliación será un proceso no que deberemos ter presentes cuestións como flexibilidade nos criterios de avaliación e nos materiais a empregar, así como o implementala de forma colexiada, en equipo.

No prazo máximo dun mes de permanencia do alumno ou alumna no centro, o equipo docente realizará unha Avaliación Inicial e, de ser o caso, propondrá que se complemente cunha Avaliación Psicopedagóxica.

O Departamento de Orientación levará a cabo a avaliación psicopedagóxica e participará no apoio ao labor titorial, proporcionando información á familia sobre metodoloxía, materiais, etc.

Ademais do coñecemento da lingua e de contidos curriculares, valorarase a capacidade de atención, o estilo de aprendizaxe, a actitude, etc. Para isto, poderemos utilizar unha folla de rexistro das características da que figura no Anexo.

Para o nivel curricular de linguas e matemáticas utilizaranse documentos na liña dos incluídos no Anexo.

Realizada a avaliación, procederase á adscrición definitiva mediante acordo da Comisión de Coordinación Pedagóxica. Esta adscrición terá lugar en función dos datos recadados mediante a avaliación, idade do alumno/a, as ratios, a presenza ou non de alumnado con NEE nas aulas, etc. Será flexible, no sentido de que será posible propoñer un cambio de colocación en función da evolución. De ser este o caso, o equipo docente emitirá un informe no que conste o nivel de competencia e as razóns polas que se eleva a proposta, adoptando a decisión definitiva á Comisión de Coordinación Pedagóxica.

A medida de adscrición a un nivel inferior ao que lle corresponde por idade poderá ir acompañada doutras medidas curriculares de apoio (reforzo, ACS), se é o caso. Ademais, cabe a posibilidade de eliminar parte do currículum de Lingua Estranxeira de forma provisoria, así como a exención en Lingua galega para o

alumnado que se incorpore nos niveis de 5º e 6º.

4. Medidas de tipo organizativo e tratamento curricular

4.1. Introducción

É conveniente incluír contidos de carácter intercultural que fagan fincapé no coñecemento e valoración da propia identidade cultural e no recoñecemento e valoración da identidade cultural do outro, integrándoos nas diferentes áreas, concretando naquelas unidades que proceda.

En calquera caso, deberemos ter presente que:

- Durante o primeiro curso na escola, se é o caso, convirá adicarlle especial atención ás aprendizaxes relacionadas coa adquisición da lingua, coa finalidade de que a adquira no menor tempo posible. Polo tanto, este será un obxectivo a relacionar con todas as actividades que realice, tendo en conta que a lingua apréndese en todo o contexto.
- É necesario ter ben definido o horario de atención específica, así como o traballo a realizar.
- É importante decidir que materiais debe ter.
- Hai que efectuar un seguimento ordenado do seu desenvolvemento.

4.2. Aprendizaxe da lingua vehicular

O contido abordado neste punto refírese ao alumnado que descoñeza as dúas linguas oficiais de Galicia. Utilizarase como lingua vehicular o galego ou o castelán en función da que resulte máis próxima ou que represente unha menor dificultade para o uso no ámbito familiar. A decisión adoptarase consultando coa familia e de acordo coa mesma.

4.2.1. Obxectivos xerais:

Deberemos destacar o desenvolvemento de competencias xerais xunto coas comunicativas que, por outra parte, son común a todo o alumnado:

- Adquirir as habilidades básicas de comunicación nas diferentes destrezas (falar, escoitar, ler e escribir).
- Producir mensaxes orais e escritas coherentes e adecuadamente cohesionadas.
- Usar a lingua como instrumento de aprendizaxe e de acceso ao coñecemento das diferentes áreas curriculares.
- Desenvolver a capacidade de autoavaliación e autonomía na aprendizaxe.
- Valorar de forma positiva a diversidade cultural e lingüística e desenvolver actitudes favorables cara o intercambio cos outros/as.

4.2.2. Obxectivos específicos:

Son obxectivos a traballar con todo o alumnado, pero, en termos xerais, é probable que os escolares nativos precisen menos tempo e unha ensinanza menos explícita para a súa consecución.

Formulamos estes obxectivos como metas a alcanzar no prazo máis curto posible. Indicarannos a dirección a seguir na intervención dende o primeiro momento. Terán un carácter prioritario, como base para facilitar a incorporación ao nivel de competencia máis próximo ao que lle corresponda por idade.

Aínda así, somos conscientes de que os tempos para a súa consecución variarán segundo os casos individuais.

a) Comprensión Oral:

- Comprender información relacionada con ámbitos e cuestións da contorna máis inmediata.
- Comprender instrucións sinxelas relativas a como ir dun lugar a outro.
- Comprender a idea global dunha exposición sobre cuestións relacionadas coa súa contorna, ou narracións breves.
- Identificar a idea global e outras ideas importantes nunha conversa entre falantes nativos.
- Seguir indicacións detalladas.
- Comprender a información achegada, por exemplo, en instrucións de uso.

b) Expresión Oral:

- Describir persoas, lugares, obxectos, situacións, actividades ... nos seus aspectos externos e esenciais.
- Narrar historias persoais e inventadas, seguindo unha secuencia lineal.
- Expresar a idea global dun texto oral ou escrito breves.
- Explicar vantaxes e desvantaxes dun tema cercano á súa experiencia.
- Expoñer cuestións previamente ensaiadas, de forma breve e intelixible.
- Responder a preguntas sobre datos concretos despois de escoitar unha exposición.
- Participar minimamente nunha conversa/intercambio grupal con iguais.

c) Lectura:

- Interpretar adecuadamente letreiros e sinais.
- Dominar o código.
- Identificar datos concretos en textos breves sobre feitos concretos que traten contidos curriculares con vocabulario frecuente.
- Recoñecer feitos ou sentimentos nun texto breve.
- Comprender instrucións sinxelas sobre xogos ou uso de aparellos de uso cotián.
- Localizar información específica en textos curtos sobre asuntos cotiáns.
- Captar a idea global dun texto breve sobre temas da súa experiencia e outros coñecidos previamente tratados.

d) Expresión Escrita:

- Escribir textos sinxelos con coherencia sobre temáticas de interese propio ou curriculares do seu nivel de competencia.
- Describir obxectos, animais, etc. nos seus trazos externos.
- Escribir a idea global dun texto sobre unha temática relacionada coa súa experiencia ou previamente traballada.

- Expoñer a opinión sobre feitos cotiáns.

4.2.3. Contidos

Por un lado, desenvolveranse en torno aos ámbitos educativo, lúdico e social, en base a diferentes situacións (a clase, recreo, xogos, tv, compras, etc.), atendendo a distintas funcións comunicativas (saudar, preguntar, contar, ...) e á utilización de expresións e o vocabulario máis apropiado (saúdos, nomes, profesións, etc.).

Co fin de clarificar o que se acaba de mencionar, no seguinte cadro figuran algúns exemplos.

Ámbito e situacións	Funcións	Expresións	Vocabulario
Educativo	<ul style="list-style-type: none"> - Pedir permiso - Expresar unha necesidade - Pedir explicación - Entender ordes, instrucións 	<ul style="list-style-type: none"> - Por favor+nome - Necesito+det+nome/acción - Como se escribe...? - Mira/escoita/ven 	<ul style="list-style-type: none"> - Nomes de espazos - Nomes de obxectos - Alfabeto - Nomes de accións
Xogo	<ul style="list-style-type: none"> - Achegar suxestións - Mostrar aceptación ou rexeitamento - Manifestar gustos 	<ul style="list-style-type: none"> - Xogas? Xogamos? - Vale, non - Gústache+nome/verbo? - Si, non, gústame 	<ul style="list-style-type: none"> - Vocabulario de xogos - Nomes de deportes - Adverbios - Formas verbais - Accións
Social	<ul style="list-style-type: none"> - Pedir algo nunha tenda - Preguntar o prezo - Pagar 	<ul style="list-style-type: none"> - Por favor, ten ...? - Canto é? - Aquí ten. 	<ul style="list-style-type: none"> - Números - Nomes de tendas - Nomes de produtos - Canto ...? - Moeda

Por outro lado, abranguerán a comprensión e expresión tanto no plano oral coma no escrito, se ben inicialmente referiranse fundamentalmente ao oral. De forma máis pormenorizada, propóñense os seguintes contidos:

4.2.3.1. Lingua e comunicación

a) Información xeral:

- Identificación de persoas, lugares e obxectos.
- Descrición de persoas, lugares, obxectos e estados.
- Comparación de persoas, obxectos, lugares, situacións e accións.
- Referirse a accións habituais ou do momento presente.
- Referirse a accións e situacións do pasado e futuro

b) Opinións:

- Expresión e petición de opinións sobre alguén ou algo.
- Formulación de preguntas por acordo ou desacordo.
- Confirmación ou negación dunha afirmación allea.

c) Coñecemento e grao de certeza:

- Expresión de coñecemento ou descoñecemento.
- Expresión e formulación de preguntas polo grao de seguridade ou inseguridade.

d) Obrigación, permiso e posibilidade:

- Expresión e formulación de preguntas se é posible ou non facer algo.
- Expresión e formulación de preguntas pola obrigación de facer algo.

e) Sentimentos, desexos e preferencias:

- Expresión e formulación de preguntas por gustos e preferencias.
- Expresión e formulación de preguntas por desexo e necesidade.
- Expresión e formulación de preguntas por sensacións físicas e de dor.

f) Suxestións, invitacións e instrucións:

- Realización de suxestións sobre actividades e expresión de reaccións ante suxestións.
- Petición a outros que fagan algo.
- Invitación a algo, aceptación e rexeitamento de invitacións e ofrecementos.

- Ofrecer e pedir axuda, aceptación e rexeitamento.

g) Usos sociais da lingua:

- Expresión de saúdo e despedida.
- Presentación de alguén e expresión de reacción ao ser presentado.
- Expresión de interese, sorpresa, alegría, pena, etc. ante unha información ou un relato.
- Petición de perdón.
- Dar as grazas.
- Expresión de felicitación.

h) Organización do discurso:

- Utilización de fórmulas para dirixirse a alguén, inicio do discurso.
- Establecemento de relacións entre elementos e partes do discurso.
- Utilización de sinais que indiquen o remate do discurso.

i) Control da comunicación oral: Utilización de fórmulas e indicadores para:

- Sinalar o que non se entende.
- Solicitar a repetición do dito.
- Verificar que se comprende.
- Deletrear e solicitar que se deleetree.
- Solicitar que se escriba algo.
- Preguntar por unha palabra ou expresión que non se coñece ou que se esquece.
- Pedirlle a alguén que fale máis alto ou máis despacio.

4.2.3.2. Contidos gramaticais

a) Pronunciación de sons:

- Identificación e produción de sons vocálicos e combinacións de vogais.
- Identificación e produción de sons consonánticos e grupos consonánticos.

b) Entoación:

- Segmentación do discurso en grupos fónicos.
- Identificación e realización dos patróns básicos (enunciativo, interrogativo, e exclamativo).

c) Acento e ritmo:

- Localización do acento.
- Produción de frases utilizando o ritmo adecuado na cadea falada.

d) Substantivos:

- Diferenciación do xénero pola terminación. Casos especiais máis frecuentes. O xénero de substantivos referidos a persoas (parentesco, profesións ...).
- Formación de plurais.
- Utilización adecuada das concordancias.

e) Artigo:

- Utilización do artigo determinado e indeterminado, así como da contracción.
- Produción de oracións tendo en conta adecuadamente a presenza e ausencia de artigo.

f) Adxectivo cualificativo:

- Utilización adecuada da concordancia en xénero e número.
- Utilización de comparativos e superlativos máis frecuentes.

g) Pronome persoal:

- Uso de formas tónicas e átonas.
- Produción de oracións tendo en conta adecuadamente a presenza, ausencia e colocación na función de suxeito.
- Uso adecuado na función de obxecto directo e indirecto.
- Utilización correcta de reflexivos con verbos de uso frecuente.

h) Demostrativos:

- Uso adecuado para identificar, sinalar e discriminar.

i) Posesivos:

- Uso para identificar e para relacións de posesión.
- Uso correcto da presenza/ausencia.

k) Indefinidos e cuantitativos:

- Usos dos máis frecuentes e formas apocopadas.
- Utilización correcta das oposicións: algo/nada, alguén/ninguén, algún/ningún.

l) Interrogativos:

- Uso na interrogación directa.
- Uso precedido de preposición.

m) Numerais:

- Utilización de cardinais e ordinais de uso máis frecuente.

n) Uso de ser e estar:

- Ser para identificar (Ser+substantivo).
- Ser para referirse á nacionalidade, profesión ou lugar de orixe.
- Ser para expresar a hora e referirse ao tempo.
- Ser/estar+adxectivo cualificativo.
- Ser/estar+adverbio de modo.
- Estar+de+substantivo.
- Estar+participio.

ñ) Tempos verbais ....

o) Formas verbais non persoais:

- Uso do xerundio en perífrases.
- Uso de perífrases: ter que+infinitivo, ir (a)+infinitivo, estar+xerundio, poder+infinitivo.

p) Referencias temporais:

- Utilización de indicadores de habitualidade e frecuencia (nunca, ás veces, todos os días, sempre, case sempre ...).
- Expresión da hora, data, estación do ano.
- Uso correcto de indicadores de anterioridade e posterioridade (antes de, despois de...).

q) Referencias espaciais:

- Indicadores da localización espacial (aquí, encima de, ao norte ...).
- Indicadores de proximidade, lonxanía, distancia.
- Indicadores de delimitación espacial (dende ... ata, de ... a).
- Orde de colocación dos elementos da oración.
- Oracións afirmativas, negativas, interrogativas directas.
- Oracións exclamativas e exhortativas e uso de interxeccións máis frecuentes.

- Uso impersoal dos verbos haber, facer e ser.
- Oracións comparativas coas partículas máis frecuentes.
- Oracións coordinadas coas conxuncións máis frecuentes.

r) Alfabeto español en maiúsculas e minúsculas.

s) Acento ortográfico: o til como marca do acento prosódico.

t) Signos de puntuación: recoñecemento e utilización de: coma, punto e coma, dous puntos, punto final, puntos suspensivos, marcas de interrogación e de admiración, paréntese e guión.

4.2.3.3. Lingua, cultura e sociedade (ámbitos de vocabulario e situacións)

a) A escola:

- Datos persoais.
- Normas, rutinas e horarios.
- Nomes de espazos e obxectos de clase.
- Xogos e deportes.
- As materias escolares.

b) Matemáticas:

- Os números.
- Figuras xeométricas.
- Signos e operacións matemáticas.
- Transaccións de moedas.
- Magnitudes e medidas.
- O tempo.
- Localización no espazo: croquis e planos.

c) Ciencias da natureza e ciencias sociais:

- Os países.
- O corpo humano.
- Os animais.
- Os alimentos.
- Os ciclos anuais.

- A meteoroloxía.
- A paisaxe.
- Mapas.
- Persoeiros históricos.

d) Lingua e literatura

- Relatos de experiencias vividas.
- Álbum de fotos.
- Relatos.
- Descricións.
- Poemas e cancións.
- Textos de consulta: dicionarios, enciclopedias, murais.
- Cancións.
- Vestiario e caracterización de personaxes.

e) Usos sociais:

- A familia.
- Aldea e parroquia.
- O barrio: os comercios.
- A cidade.
- Gastronomía.
- As festas.

f) Temas transversais:

- Consumo racional.
- A reciclaxe.
- As mulleres na historia.
- Educación para a saúde: alimentación equilibrada.

4.2.3.4. Estratexias de comunicación

a) Técnicas de aprendizaxe de vocabulario:

- Uso de asociacións sonoras e visuais.
- Uso de asociacións cinéticas.

- Outras: repaso frecuente, listas clasificadas, campos semánticos ...

b) Técnicas para a pronunciación e entoación:

- Recitación de textos como cancións, refráns, etc. que esixan entoar.

c) Técnicas para a interacción oral:

- Utilización da propia lingua ou a outra.
- Petición de axuda ao interlocutor.
- Apoio en xestos.
- Utilización de paráfrases, exemplos, comparacións ...
- Asegurarse de que foi entendido e de que se entende.

d) Técnicas de comprensión:

- Antes:
  - Determinación de para qué e con qué intención se escoita ou se le un texto.
  - Identificación da idea xeral.
  - Identificación de detalles ou datos concretos.
  - Formulación de hipóteses acerca do que se vai a ler ou escoitar.
  - Dedución de significados polo contexto.
  - Activación de coñecementos previos.
- Durante:
  - Detección de claves. Por exemplo, nun texto escrito, imaxes, tipografía, etc.; na lingua oral: entoación, mímica, ritmo ...
  - Selección de palabras clave.
  - Atención ao discurso ou ao texto escrito.
  - Busca de expresións que resuman o dito ou lido.
- Despois:
  - Elaboración de resúmenes, esquemas, listados, debuxos; elaborar preguntas propias sobre o texto.

e) Exactitude lectora:

- Utilización das correspondencias letra/fonema.
- Lectura de sílabas directas, inversas e sinfóns.
- Lectura e escritura de palabras con sílabas directas, inversas e sinfóns.
- Establecemento de relacións entre imaxes e palabras.
- Descomposición de palabras en sílabas e fonemas relacionándoos coa letra.
- Completar palabras ás que se lle retire sílabas ou letras dadas.
- Transformación de palabras cambiando sílabas e letras.

f) Técnicas de expresión escrita:

- Reescritura de textos.
- Planificación do texto: destinatario, finalidade, contidos a incluír ...
- Elaboración de borradores, focalizando a atención en diferentes aspectos a medida que se vai corrixindo.

4.2.3.4. Estratexias de aprendizaxe

a) Proceso de aprendizaxe:

- Uso autónomo e adecuado de libros e materiais de aprendizaxe.
- Relación de contidos novos con outros xa coñecidos.
- Autoavaliación das tarefas.
- Planificación do estudo e tarefas.
- Utilización de recursos (diccionario...)

b) Cooperación na aprendizaxe:

- Participación nas tarefas de comunicación.
- Respecto ás normas de comunicación.
- Participación en tarefas grupais.

4.2.4. Avaliación

Podemos ter en conta as dimensións e procedementos que aparecen a continuación, así como as fichas de recollida de datos que figuran no Anexo.

Que	Como	Cando
- Actividades orais	- Gravación - Grella de observación de actividades de clase	- En función das necesidades
-Actividades escritas - Producción de materiais	- Caderno de actividades - Producións grupais	- Semanalmente
-Consecución dos obxectivos dunha tarefa.	- Grella de observación	- Ao final de cada tarefa
- Proceso de ensinanza	- Diario do profesor	- Quincenal

4.2.5. Organización da ensinanza

En canto ao procedemento a seguir, así como ás medidas a adoptar, aterémonos ao disposto na Orde de 20 de febreiro de 2004 (DOG de 26/2).

En consonancia coa devandita Orde, unha vez efectuada a valoración, naqueles casos que descoñezan as dúas linguas, estableceranse apoios de forma individual ou en base á organización de Agrupamentos de Linguas. Para estes, é preceptiva a autorización da Xefatura Territorial da Consellería de Educación, a partir da solicitude da dirección a través da Inspección de zona. O tempo máximo de permanencia será de 1 trimestre atendendo aos seguintes períodos semanais: 5 sesións en EI, 10 no 1º e 2º niveis de EP e 20 no 3º, 4º, 5º e 6º niveis de EP.

A xunta de avaliación poderá adoptar a decisión de reducir este período de permanencia.

Permanecerán, en todo caso, co grupo de referencia en Educación Física e Artística.

Ao remate do trimestre, se fose o caso, solicitarase á inspección a ampliación do período de permanencia nos agrupamentos específicos e a xunta de avaliación valorará se procede manter outro tipo de apoios.

4.2.6. Materiais

Alguns materiais que poderemos utilizar para a aprendizaxe da lingua castelá poden ser:

a) Libros de texto:

- Candela, P. e Venegas, G. (2000) *Una Rayuela*. Madrid: SGEL (ensinanza por tarefas).
- Lagartos, M^a.L. et al. (1990) *Entre amigos*. Madrid: SGEL.
- Marín Arrese, F. e Morales Gálvez, R. (1998) *Los trotamundos 1 y 2*. Madrid: Edelsa.
- MEC (1992) *Pido la palabra*. Madrid: Secretaría General Técnica. Subdirección de Cooperación Internacional.
- VV.AA. (1989) *¡Bravo, bravo!*. Madrid: Santillana.
- VV.AA. (1992) *Encuentros*. Madrid: SGEL.
- VV.AA. (1997) *Pasacalles 1, 2 y 3*. Madrid: SGEL.

b) Xogos:

- Iglesias, I. e Prieto, M^a. (1998) *¡Hagan juego!*. Madrid: Edinumen.
- ELI (1989) *¿Español? Sí, gracias*. Italia (palabras ilustradas, xogos e exercicios).
- European Language Institute (1996) *El juego de los números. El juego de los oficios. El dominó de las horas*. Italia.
- VV.AA. *¡Vamos a jugar! 175 juegos para la clase de ELE*. Barna: Difusión

c) Outros materiais:

- Encinar, A. (1997) *Palabras, palabras*. Madrid: Edelsa (vocabulario temático).
- Hervás, M^a. J. et al. (s.d.) *Español para ti*. Consejería de Educación y Ciencia. Junta de Andalucía.
- Pérez, R.M^a. (2006) *Para ciudadanos y ciudadanas del mundo. Las personas y el colegio*. Consejería de Educación y Ciencia. Junta de Andalucía.
- Pérez, R.M^a. (2006) *Para ciudadanos y ciudadanas del mundo. Mi cuerpo*. Consejería de Educación y Ciencia. Junta de Andalucía.
- Pérez, R.M^a. (2006) *Para ciudadanos y ciudadanas del mundo. Mi casa*.

La calle.

Consejería de Educación y Ciencia. Junta de Andalucía.

- Sans, N. (s.d.) *Tareas*. Barna: Difusión. (unidades didácticas).
- -- -- (1993) *Imaginario. Diccionario en imágenes para niños*. Madrid: SM.
- -- -- (1996) *Vocabulario activo e ilustrado del español*. Madrid: SGEL. (diccionario en imágenes).
- -- -- (2001) *Vocabulario ilustrado español/árabe*. Barna: Icaria.

e) Expresión e Comprensión Orais:

- L. Miquel e N. Sans (1992) *Como suena 1*. Barna: Difusión.
- Ángeles Palomino *Dual. Pretexto para hablar*. Madrid: Edelsa.
- R. Pinilla *¡Bien dicho!*. Madrid: SGEL.
- J. Siles Artes *Historias para conversar*. Madrid: SGEL.
- Mª R. López *Hablemos en clase*. Edit. Edinumen.

e) Expresión e Comprensión Escritas:

- C. Moreno *Cuentos, cuentos, cuentos 1*. Madrid: SGEL.
- J. Masoliver *Historias breves para leer*.

f) Lecturas graduadas:

- VV.AA. *Venga a leer*. Barna: Difusión (lecturas graduadas en seis niveis).
-

g) Webs:

- <http://www.edu.xunta.es/contidos/portal/php/diversidade> (Diccionario ilustrado)
- <http://www.educared.org/integra>
- <http://www.aulaintercultural.org>
- <http://www.educacion.navarra.es>
- <http://www.carei.es>
- <http://tadega.net>

g) Protocolos de avaliación inicial.

Ver Anexo

4.3. Outras áreas: Matemáticas, Ciencias da natureza e Ciencias sociais

A partir da avaliación inicial, abordaranse obxectivos e contidos que mellor se axusten ao nivel de competencia curricular do alumno ou alumna entre os establecidos na Programación do centro. Para isto, unha vez adoptada a decisión de incorporalos a un curso seguindo o procedemento establecido, no caso de 1º e 2º niveis, prestaráselle atención por parte do profesorado de PT e AL, se fose necesario e posible.

Por outra parte, en base ao disposto na Orde citada, a partir de 3º e 4º niveis, cando o desfase curricular sexa de 2 cursos ou maior, estableceranse apoios de PT ou Grupos de Adaptación da Competencia Curricular, no caso de que houbese un número de escolares superior a 5. Estes grupos constituiranse coa autorización da Xefatura Territorial da Consellería de Educación. O currículo das áreas correspondentes organizarase en función do nivel de competencia do alumnado, obxecto de atención. O tempo de permanencia será de 8 períodos lectivos como máximo e poderá prolongarse durante todo o curso. O remate destes apoios decidirá a xunta de avaliación.

4.4 Avaliación

Cando se trate de alumnado cun elevado grao de descoñecemento das linguas vehiculares e/ou cun atraso de dous ou máis cursos no resto das áreas, na primeira avaliación despois da súa incorporación ao centro non se efectuará unha valoración en referencia ao currículo ordinario. No seu lugar, emitirase un informe específico no que consignará o grao de consecución das competencias relativas aos obxectivos e contidos traballados.

Na primeira xunta de avaliación que se celebre despois da incorporación do neno ou nena ao centro, propoñerase unha das seguintes opcións:

- elaboración dunha ACs nas áreas que se estime necesario, sen prexuízo de que o acordo final ao respecto se adopte seguindo as canles establecidas na normativa.

- continuar traballando conforme ao currículo ordinario en todas as áreas.

4.5. Anexos

FICHA DE REXISTRO

Nome _____	Curso académico _____
Grupo _____	

	Si	AV	Non
Hábitos de orde e limpeza			
Cumpre os horarios			
Respecta o material común e dos demais			
Fai o adecuado nos servizos			
Vén adecuadamente aseado/a			
Hábitos de convivencia e relación			
Xoga e respecta as normas de xogo			
Acepta traballar en grupo			
Busca estar só/soa			
É aceptado/a polos compañeiros/as			
Axúdanlle e acepta axuda			
Hábitos de traballo escolar			
Leva todo o material necesario			
Coida o material			
Permanece no lugar adecuado segundo a actividade			
Manifesta interese pola realización das tarefas			
Remata as tarefas			
Pide axuda se necesita			
Traballa só/a se lle atenden			
Observacións			

Linguas galega/castelá

1º e 2º Niveis

Nome _____	Curso académico _____
Grupo _____	

	S	CD	N
1. Comprende un relato oral			
2. É capaz de discernir se unha frase é absurda ou ten sentido o que di			
3. É capaz de relacionar oracións que se lle lean con debuxos como se fosen adiviñas			
4. É capaz de expresar sentimentos e experiencias			
5. Describe brevemente de forma oral obxectos, situacións, lugares			
6. Ordena historias de máis de 2 elementos			
7. Explica de que trata un conto que se lle lea coa axuda de preguntas para guiar o relato			
8. Interésase por descifrar as mensaxes escritas da contorna (carteis, etiquetas, instrucións...)			
9. Identifica as letras en maiúsculas e minúsculas			
10. Escribe letras en maiúscula e minúscula			
11. Copia palabras			
12. Escribe o que se representa en debuxos (obxectos, animais, persoas, familiares, etc.)			
13. Escribe o título dun conto coñecido tendo á vista debuxos alusivos ao mesmo			
14. Conta unha historia por escrito (trátase de valorar que é capaz de facer e con que tipo e cantidade de axuda)			
15. Diferencia cales son as palabras nunha oración			
16. Ten unha letra lexible			
17. Controla o sentido e a dirección do escrito			
Observacións			

S= Si   CD= Con Dificultade   N=Non

Matemáticas

1º e 2º Niveis

Nome _____ Curso académico _____
Grupo _____

	S	CD	N
1. Clasifica debuxos atendendo simultaneamente á cor e ao tamaño			
2. É capaz de categorizar obxectos, animais (ferramentas, prendas, alimentos, etc)			
3. Conta obxectos ata 10			
4. Le e escribe ata 10			
5. Suma obxectos ata 10			
6. É capaz de relacionar cardinal co número de obxectos ou debuxos ata 10			
7. É capaz de seguir unha serie con figuras xeométricas e cores			
8. É capaz de seguir unha serie con números			
9. Utiliza conceptos temporais básicos (antes/despois, hoxe/onte/mañá, mañá/tarde/noite)			
10. Utiliza conceptos de cantidade básicos (cheo/baleiro, moitos/poucos/nada, máis/menos/igual, tanto como, enteiro, cada)			
11. Utiliza conceptos espaciais básicos no espazo real e no papel (arriba/abaixo, dentro/fóra, cerca/lonxe, xunto a, entre, diante/detrás, centro/lado)			
12. Resolve manipulativamente problemas formulados oralmente que impliquen quitar e poñer			
Observacións			

S= Si CD= Con Dificultade N=Non

Linguas galega/castelá

3º e 4º Niveis

Nome _____ Curso académico _____
Grupo _____

	S	CD	N
1. Interésase por participar na comunicación oral e participa			
2. Expón oralmente feitos, sentimentos e experiencias propias			
3. Comprende mensaxes orais (narrativos, descritivos, explicativos) e sabe transmitirllos a outros/as			
4. Describe obxectos e persoas sinalando algúns rasgos específicos			
5. Sabe pedir información, permiso, dar as grazas, saudar ...			
6. Sabe narrar oralmente unha historia ou conto en orde lóxica			
7. Identifica e emprega todas as letras: maiúsculas, minúsculas, manuscrita e de imprenta			
8. Interésase por descifrar as mensaxes escritas da contorna (carteis, etiquetas, instrucións...)			
9. Coñece a orde alfabética			
10. Diferencia palabras, oracións e parágrafos			
11. Ten unha letra lexible			
12. Controla o sentido e a dirección do escrito.			
13. Sabe construír oracións separando ben as palabras			
14. Sabe producir textos escritos breves e sinxelos, empregando oracións con sentido completo			
15. Comprende textos curtos lidos e identifica a idea principal e algúns detalles secundarios			
Observacións			

S= Si CD= Con Dificultade N= Non

Matemáticas

3º e 4º Niveis

Nome _____	Curso académico _____
Grupo _____	

	S	CD	N
1. Conta, le, escribe e ordena progresivamente números naturais ata 100			
2. Coñece o valor das cifras dun número ata a centena e sabe representar o agrupamento no sistema numérico decimal			
3. Coñece as relacións de composición e descomposición en sumas dos números ata 100 e aplica este coñecemento ao cálculo mental			
4. Recoñece cal é a operación adecuada para resolver un problema de suma ou resta que impliquen “engadir”, “quitar”, “ver a diferenza”, “repartir”			
5. Presenta de forma ordenada a formulación dun problema ...			
6. É capaz de recoller datos en táboas sinxelas			
7. Realiza medicións de lonxitude, masa e capacidade con instrumentos de medida manexables e de uso frecuente			
8. Coñece e utiliza medidas de tempo (reloxo, semanas, meses ...)			
9. Coñece e utiliza unidades de diñeiro (moedas máis usuais)			
10. Define a posición no espazo usando conceptos dereita/esquerda, dentro/fóra, arriba/abaixo, diante/detrás, próximo/lonxano			
11. Identifica na contorna formas circulares, triangulares e rectangulares			
12. Recoñece na contorna figuras xeométricas			
Observacións			

S= Si   CD= Con Dificultade   N= Non

Linguas galega/castelá

5º e 6º Niveis

Nome _____ Curso académico _____
Grupo _____

	S	CD	N
1. Participa na comunicación oral, respectando as normas de intercambio e expresa a súa opinión			
2. Expón oralmente sucesos e experiencias ordenando adecuadamente as ideas			
3. Diferencia as ideas principais e secundarias en textos expostos oralmente e sintetiza o seu contido			
4. Completa oralmente textos narrativos (principio, desenvolvemento e remate/ inicio, nó e desenlace)			
5. Elabora un texto oral breve			
6. Le con entoación, ritmo e pausas adecuados			
7. Capta información concreta nun texto escrito do nivel			
8. Emprega adecuadamente maiúsculas, guión, punto, coma, interrogación e exclamación			
9. Acentúa adecuadamente as palabras do vocabulario básico ou máis usual			
10. É ordenado/a nos escritos e a letra é lexible			
11. Completa oracións e textos escritos incompletos			
12. Compón textos escritos sinxelos (narrativos, descritivos, cartas ...)			
13. Comprende o sentido global de textos escritos e identifica a idea principal e algunha secundaria			
14. Utiliza o dicionario			
15. É capaz de deducir o significado dunha palabra polo contexto			
Observacións			

S= Si   CD= Con Dificultade   N= Non

Matemáticas

5º e 6º Niveis

Nome _____ Curso académico _____
Grupo _____

	S	CD	N
1. Conta, le, escribe e ordena progresiva e regresivamente números naturais de ata 5 cifras e interpreta o valor posicional			
2. Identifica a división como “agrupamento” ou “reparto” e diferencia os seus termos e significado do cociente			
3. Calcula mentalmente operacións de suma e resta			
4. Planifica por escrito a resolución dun problema			
5. Resolve problemas que requiran a utilización das operacións de suma, resta, multiplicación e división			
6. Estima a masa, a capacidade e a lonxitude de obxectos familiares			
7. Elixe o instrumento e a unidade adecuados para realizar medicións de lonxitude, masa e capacidade de obxectos familiares			
8. Manexa e opera con moedas ata 100 euros			
9. Debuxa rectas paralelas e perpendiculares, así como ángulos 45º, 90º e 180º			
10. Recoñece en obxectos familiares polígonos e corpos xeométricos sinxelos, así como os seus elementos básicos (lado, ángulo, cara e aresta)			
11. Recoñece as características do círculo e a circunferencia, así como os seus elementos			
12. Recoñece na contorna figuras xeométricas			
13. Interpreta croquis/mapas de lugares habituais			
14. Realiza gráficas sinxelas a partir de datos relacionados coa experiencia persoal			
Observacións			

S= Si   CD= Con Dificultade   N= Non